

ROĐENJE PRSIJU*

Jean-Luc Nancy**

I tada se milina golotinje (rođenje nogu ili prsiju) doticala beskonačnosti.

George Bataille

Ah, da sam taman i noćan!

Kako bih htio sisati na prsima svjetla!

O, tek ste vi ti, vi tamni, vi noćni... tek vi pijete svoje mlijeko i okrepu iz vimena svjetla!

Friedrich Nietzsche

* Jean-Luc Nancy, *La naissance des seins*, Paris: Editions Galilée 2006, str. 11-26; s francuskog jezika preveo Mario Kopic

* * Suvremeni je francuski filozof i jedan od najutjecajnijih filozofa današnjice. Svjetsku je reputaciju stekao studijom *La communauté désœuvrée*. Bio je gostujući profesor na brojnim važnim svjetskim sveučilištima. Njegova se misao odlikuje ustrajnim odbijanjem svakog oblika metodološkog i terminološkog determinizma, disciplinarne čistoće, a nastaje kao stalni izazov esencijalističkim idejama jedinstva, totaliteta ili izvornosti. Nancyjev opus obilježava zanimanje za mnoge raznorodne fenomene i probleme poput identiteta, prostornosti, tijela, etike, suverenosti, politike, zajednice, estetike, kulture, filma i književnosti. Osim *Les muses* iz 1994. (Muze, 2014.) i spomenute studije napisao je više desetaka filozofskih eseja, rasprava i knjiga, između ostalih: *Être singulier pluriel* (1996.), *Le regard du portrait* (2000.), *A l'écoute* (2002.), *Noli me tangere* (2003.) *La création du monde ou la mondialisation (Stvaranje svijeta ili mondijalizacija* 2004.). Nažalost, napustio nas je sredinom augusta 2021.

... vježba u divljenju, navještenju ili opjevavanju – da bismo izgovorili riječ koja se sama od sebe odvaja – *prsi* – u golom prisuću uzdizanja k sebi, izvan i daleko od riječi, uzdizanja ispunjenog, umirenog, lagane i gipke težine...

... niti hladna oblost sfere bivstvovanja niti podmukla krivulja simbola, nego njihovo paralelno, katalelno [naspramno, op. prev.] i uzajamno podvajanje, njihovo međusobno razvezivanje i rascvjetavanje, alegorija svijeta i pješćani nanos znakova, čuvstveno i tegobno kretanje, bujnost, neprestano rođenje i obećanje duše u vlastitu velikodušnom tijelu...

... vatrena misao, pomiješana s komadićima *poklona*, s pripovijestima, pjesmama, odama i renesansnim *blasonima*, inspiracijama i udasima najjednostavnijeg otajstva.

1.

Uzdizanje [élévation] bez kraja, nezamjetljivo, ali s potporom bez krzmanja, podizanje [soulèvement], lagana i gipka napetost do krajnosti vlastitog svršetka [terminaison] što uzdizanje ne zaustavlja, nego nastavlja i naprasno stišće, boji i potamnjuje [fonce], nabire [fronce] i skrbno prekriva brazgotinama, kako bi njegovo suktanje [saillie] razriješila u zatvoren, simetričan odgovor napetih, otvorenih usta koja su se razjapila kako bi izgovorila riječ koja se sama od sebe odvaja – *prsi* –, koja je izvan i veoma daleko od jezika-govora [langage], kao golo prisuće uzdizanja k sebi, jednostavno dovršenog, umirenog, lagane i gipke težine – dovršenje sebe sama svagda u bivanju [devenir], ponavljajući se bez predaha, niti hladna oblost sfere bivstvovanja niti podmukla krivulja simbola, niti jedno niti drugo, nego njihovo paralelno i katalelno, uzajamno podvajanje, međusobno raščinjanje [défaire], njihovo uzajamno razvezivanje u dražesnim, razigranim, laganim ritmičnim alternacijama dvostrukog uzdizanja, neprestana međusobna upućenost, i kretanje – pomak koji ništa ne duguje mišićima, nego sve čuvstvu i težini –, onemogućujući dospijevanje do kraja [fin: svrha, op. prev.], budući da ukida kraljevstvo kraja [fin: svrha, op. prev.], nudeći svagda iznovice samo težinu i njezinu opreku, sažetak elementarne fizike i duše svijeta, neprestano rođenje svijeta, niti velika junačka vrsta, niti lirski čuvstveni izljev [épanchement lyrique], niti krugovi i kutovi koncepta, nego više no ikad silna potreba, napokon [à la fin], ponovno vratiti [retourner] jezik prema onome što ga je dotaknulo [vers ce qui l'a touchée], što ga je razvezalo pred svakim jezikom, prema onome što

mu izmiče, potreba, želja da se okrenu ruke prema onome što je najprije izdubilo i napunilo njihove dlanove, što ih je kano vijuge ostavilo među vijugama, posudama i nacrtima [épure] stvari, ne zarad povratka početku i sisanja [téter] nostalgije, naprotiv, zarad opetovane spoznaje kako je započinjanje još više novo, još više naprijed [en avant], neznano, izloženo [exposé], kako je svo iz razlike koja nije razlika između riječi i stvari, niti razlika između spolova, niti razlika između prirode i tehnike, nego razlika preko koje se različitosti međusobno beskonačno pretječu, izmjenično se pretječu, ne dopuštajući predah, zbunjujući [troublant] predah (čineći zagonetku i otajstvo, imenujući božanskog hermafrodita, Tiresiju sa ženskim prsima, s njegovim znanjem, njihovim, znanjem ženskih prsiju na dnu trbuha – pogodite što), iznova i drukčije obvezujući se da umu nećemo dopustiti predah, kao što mu Kant nije više dopuštao vjerovati da sebi predah može naći uobraziljom, pokazati i predstaviti nužnosti po sebi biti on sam [nécessité en soi de l'être lui-même] ili Bog, obvezujući se da bez njega (bez Boga, pa i Kanta) nastavimo uzdizanje uma prema dovršenju, gdje je pri završetku [terminaison], bez bezumnog blebetanja [déraisonner] istovremeno siguran u sebe i smijući se sam sebi, um, koji ne polaže računa [raison que ne rend pas raison], koji se uopće ne polaže, koji se uzdižući [s'exalter] ipak ne samo podiže, nego i spušta, pada, ali ne zbog pada, nego pomirenosti, koja ostaje bez predaha, no unatoč tome dopušta štogod radosti posred sušnosti.

Točno, upravo točno tako kao da je u napuštenosti bivstvovanja [déréliction de l'être; Heideggerova dijagnoza suvremenosti, op. prev.] i isušeno-bivanja [dessèchement du devenir; Deleuzeova dijagnoza sadašnjosti, op. prev.] potrebno podsjetiti na najprisnija, ali i najsingularnija znamenja izobilja. Ili kao da je uz dokazanu poniznost muškarca potrebno evocirati spokojan ponos žene.

U materiju se upuštam ne pokušavajući dokazati njezinu važnost. Nema te važnosti. Barem ne one važnosti o kojoj bi trebalo raspravljati, naime važnosti predmeta. O nijednom predmetu neću razmišljati. Započinjem kretanje, slijedim čuvstvo [je suis une émotion: ja sam čuvstvo, op. prev.], prepuštam se vodstvu slutnje o usporenoj slaboći [défaillance] pisanja, mišljenja – dakle slabljenju pisanjem ili samim mišljenjem.

"Ja sam čuvstvo/slijedim čuvstvo" [je suis une émotion]: francuski jezik sili na tu dvosmislenost. Na tragu čuvstva sam, pratim ga, daleko iza njega

stupam, po njegovim stopama. Ili pak: *jesam* ("vlastito ja?") čuvstvo, samo to jesam, *ipse* [osebičnost] je točka usijanja, iščeznuća, trenutačna nemira.

*Kad sam prvi put ugledao svoje posve gole ženske dojke, gotovo sam se one-svijestio.*¹

Nikakve dakle rasprave, nikakve knjige o prsima. Postoji nekoliko takvih, mogao bih ih navesti, neke ću i navesti. Pregledao sam cjelokupnu bibliografiju koju sam imao na volju. O prsima su napisane učene i groteskne, medicinske i voajerske, galantne i pohotne knjige. Sve je rečeno, dakako, dohodi-mo prekasno ili prerano.

*Nije ništa drukčije u ovoj kući, sobi prsiju. Kroz pukotinu ispod zatvorenih vrata lije mlijeko i kroz rupu ključanice prodire pust, bijeli miris, zbog kojeg me hvata slabost. U toj se sobi ništa ne čuje, u njoj vlada tišina porodijske sale. Tu sočnu, duboku tišinu dobro poznajem iz sjećanja na prošlost. Tada sam željela da traje zavazda. A danas je sve strašno drukčije i soba prsiju ispunja me samo očajem.*²

Dakle, bit će, ako hoćete, pretekst [prétexte: izgovor]. Taj predmet [sujet], koji nije predmet, jest pretekst da bismo govorili o drugim stvarima. O čemu, to mi ipak ostaje neznanu. Posrijedi je polet prema nečemu, draž nečega što još nije određeno niti određivo – riskantna i neizbježna stvar. Prema nekoj granici jezika [vers une limite de langue], no prema granici koju je moguće dodirnuti [une limite à toucher], prema krhkoj koži. Ta riječ, "prsi", dodvorna [insinuant], klizava [glissant], oćutljiva u kratkom podizanju glasa [montée de la voix] i još brže zamukla [éteint], prepuštena [laissé] svojem rođenju, svojem uzdignuću [levée] u govor. Jer nije posrijedi samo čisto odsuće. Nije posrijedi samo nedokućivo otajstvo, ili će to biti, kao pri svakom otajstvu, kao pri otajstvu samom općenito i apsolutno, samo kretanje vlastitog objavljivanja [révélation], ono što se otkriva od sebe, i čemu se treba razotkriti ništa drugo nego vlastito kretanje, to predstavljanje [présentation] ili prinos [offrande: dar] sebe. *Pretekst*: ono što je postavljeno naprijed [mis en avant: izneseno], što je istkano sprijeda, porub tkanine, čipke, galona, opšav ili obrub – to obrubljuje i veze odijelo sebstva, *nabreklost prsiju ispod bluže*³

1 Gustave Flaubert, *Mémoires d'un fou*, u: isti, *Oeuvres*, sv. 11, Paris: Flammarion 1991., str. 304.

2 Unica Zürn, *L'Homme-jasmin* (*Der Mann im Jasmin*), francuski prijevod Ruth Henry i Robert Valençay, Paris: Gallimard 1971, str. 184.

3 Yves Bonnefoy, *Dans le leurre du seuil*, Paris: Mercure de France 1975, str. 24.

"Sebstvo" [soi], koje nije ništa drugo nego to: ono naprijed nošeno [porté en avant], ono što sebi prethodi [se précédent], prisuće koje prestiže svaku eksistenciju, prepreka smislu i želji, otkucaj bivstvovanja, klizanje riječi kroz njihov balast. "Sebstvo", koje se sastoji upravo u razdaljini [distance] koja odvaja sebe od sebe-sama [sépare soi de soi-même], i u povratku k sebi, koje presijeca razdaljinu, neprestance se sudarajući s njom, jer jedno prelazi drugo, ne znajući o ništa – slijepa njedra, zakopčana dugmad, naprijed, uspravno, neprovidne baklje, prema ničemu zavitlane. Izložene [exposé], postavljene sprijeda, na ogled [mis en vue], u vitrinu i na prodaju [en vitrine et en vente] – *prostitutum* – i upravo preko toga *protectum* zaštićene oklopom ili štitom, prsnim štitom, prsi pred prsima, koje pokrivaju dno, ono što raste iz dna daha i srca, *ab imo pectore*, ekstrovertirani autizam.

Izložena interiornost [intérieurité exposée], *sinus* u prsi uzdignuta i rastvorena [déclous] trbuha.

Pretekst, dakle, možda za ono za što je možda svaka knjiga ili rasprava samo pretekst? Onaj tko piše svagda je najsramežljiviji i najbestidniji od svijui. No to vrijedi i bez pisanja za svakoga i svako, ukoliko je postavljen(a) pred lice drugog, u jednostavnom dodiru bića-među-sobom.

No agora je sve drugo nego uobičajen malen trg. U Olintu je, recimo, velika osam insula, a jednakog je opsega i u Miletu, u Prijeni, u svim teorijski najusmjerenijim gradovima. Plan je dakle znakovit, govori o značenju agore. Još je očitija druga zajednička osobina agora, naime njihov anomalijski ili, bolje, prigodni karakter u prostoru grada. Ta se prigoda ne zbiva izgradnjom u doslovnom značenju, spomenikom, nego prazninom, izborom gradskog tkiva. Puno više nego rez posrijedi je polje, rasprostrto u prsište mjesta, koje ni izdaleka ne izvlači iz njega, nego ga isteže, uzdiže i razrješuje.⁴

Kako smo goli! No što obrubljuje našu goloću i nosi je svemu i svima ususret? Što svagda i bez ostatka izdaje (kao što se kaže) najtajnovitije sudove i trase našeg intimnog shematizma, što ih uopće ne poznajemo? Što otvara ono što je za nas same zatvoreno, poput one brazgotine između mojih prsiju, ispod koje, kažu, presadiše mi srce?

4 Jean-Christophe Bailly, "Théâtre et agora", u: Isaac Joseph (ur.), *Prendre place: Espace public et culture dramatique*, Paris: Éditions Recherches 1995.

Koje milovanje tihog uvlačenja [intrusion silencieuse] razgolićuje prsište sve do srca?

2.

Dok ne pridobije sliku, "rođenje prsiju" ne smije opisivati ili označavati ništa drugo: rezervu, zadržanost, koja nosi mogućnost i možda nužnost od-maka, odricanja, zadržavanja koje omogućuje zalet.

Kako zboriti a ne zboriti o predmetu? Kako prestupiti na stranu stvari – tamo gdje nas svagda pretječe, svagda već tu, gonjena naprijed –, kako pre-stupiti na njezinu stranu, njoj uz stran, preuzeti njezino kretanje, točan oblik njezina prisuća, ne predstavljenosti – oblik njezine obzirnosti? Kako poslje-dično s jezikom prijeći k samoj stvari, kako je dodirivati, držati, obrađivati, izmjeriti i očuvati zato da bismo je dali njoj samoj, da bismo je pustili, stvar, naposljetku голу – no u goloći koja je identična njezinu izricanju? Izricanje gole dojke [sein nu], reći "gola dojka".

Usta sufliraju taj laki slog i uzimaju dojku među usne.

Kod onoga što se pojavljuje pod različitim imenima "literatura", "poezija", "pjevanje" i čak nadalje jednostavno – "jezik-govor" [langage], nije posrijedi zapravo ništa drugo nego dvostruki genitiv izraza "izricanje stvari" ["le dire de la chose"]. I zato je iza svih knjiga skrivena knjiga, zapisana intimnost, koja zahtijeva svoje gluho, duboko izgovaranje, koje izranja iz goloće same, kao goloća sama. Knjiga iz same mogućnosti knjiga, njihova izručenja [le livre de la seule possibilité des livres, de leur livraison]. Knjiga koja bi nas oslobodila svih knjiga, njihove raspršene značenjske konfuzije, koja bi bila pravedna i milosrdna spram bijesa uspravne točke na dnu trbuha, točka spoja i razdora, razdor duša/tijelo, epifiza [glande pinéale: pinealna žlijezda, treće oko, op. prev.] u nesnosnom stanju intimacije [intimiation: službena obavijest, poziv na sud, op. prev.] i intimidacije [intimidation: zastrašivanje]. Vlastito ja [moi] na vrhuncu živčanosti. Dvostruko značenje francuske riječi "sein" [dojke, maternica, op. prev.] napaja se upravo na toj iskrivljenosti što ga istodobno uznemiruje, draži: iz najdubljeg, iz srca, iz bubrega ili maternice [matrice] prema najpovršnijem, prema dvama dopadljivim vršcima [ecusson], iz kojih se može iscijediti mlijeko. Dvostruka tajna uspona i izloženost stvari same (ništa manje nego histerija same stvari, pomislimo li bolje), došašće iz dna

i izvora, proizvedeno za površinu i kao površina, kao prekomjerno dizanje ljudskog tijela, prema vrhuncu uzdignutog tijela, još više s onu stranu, naspram sebi dignutog, osjetna, vidljiva prethodnost podjele duše i tijela, koja u temelju nije ništa drugo no uzdizanje i drhtanje jezika-govora. Nije ni nika-kva tajna, nego plitko, ganutljivo, pokunjeno komešanje.

*FRONTISPIC: Da, pala je iz moje prsne bradavice, ni opazio nisam. Kao brod što s posadom isplovljuje iz špilje, a da more pritom unaprijed ne zadrhti, da zemlja ne osjeti novu pustolovinu, tako je iz moje kibelske dojke otpala pjesma, ni opazio nisam.*⁵

Kako govoriti u elementu koji nije ni od vlastitog ja ni od svijeta ni od bogova, nego ostaje u okružju podrobnosti [circonscription d'un detail], uske, rezervirane, obzirne, čak indistinktivne, a zato ujedno nemirne, teturajuće (i posljedično također – neobzirne, prema tome, ustrajne, ometajuće i uzne-mirujuće – ganute i ganutljive), kako?

Samo podrobnost, gotovo ništa. Ne "prsi", nego njihovo rođenje, kao si-ćušna zona tijela, ne točno određena, nego prelazeća preko svake određeno-sti, kako bi zacrtala i dala nam osjetiti neosjetno. Univerzalno singularno.

Nezamjetljiva zona tijela, početak [amorce] puberteta ili milovanja. Od-maknuta zona, postavljena na stranu, rezervirana za otajstvo. Čim se rodi, tijelo se raspoređuje u zone, raspodijeli se u neizvjesne teritorije brojnih ra-skrivanja. Iznovice se rodi sebi, s mnoštvenim rođenjima što se sama iznovice rađaju.

*S beskonačnom tankočutnošću nadovezujemo se na ono što imenujemo ro-đenje prsiju, prsiju tog majušnog nabora, koji sa svake strane udubine obilježuje začetak oblosti. U ljepoti prsiju to je najsvetiji kraj, jer je iz odsuća, u udubini dekoltea muški pogled zamjećuje ono što zamišlja. Rođenje mora biti savršeno, kako bi upućivalo na vidjeti još više.*⁶

Poprse je pak druga strana stanovnica Valaisanesa. Pomoću tijesne odjeće nastoje očarati čvrstoćom; poznaju i načine kako ostaviti dojam bojom. Iako sam te stvari vidio samo izdaleka, pogled ima tako slobodan put da mu ne treba

5 Max Jacob, *Le Cornet à dés*, Paris: Stock 1923, str. 55.

6 Monique Brossard-Le Grand, *Le Sein ou la vie de femme*, Paris: Renaudot et Cie 1989, str. 159.

*imati posla s nagađanjem. Čini se da zbog toga te gospe slabo razumiju svoju korist; jer ako imaju koliko toliko prijatno lice, mašta gledatelja služiti će im više nego njegove oči, gaskonjski filozof pak kaže da je savršena lakoća silnija od one koja je bila zadovoljena bar jednim osjetom.*⁷

Još više: isto tako kao rođenje prsiju rođenje bi isprva moglo značiti i rođenje bilo čega drugoga. Same prsi su dakle pretekst: govor tijela koje je pred sobom, na svojem mjestu, onamo gdje se samo "tijelo" porađa, ocrtava, skica duše, bivstvovanja ili geste. "Tijelo" je samo podizanje, protežna bježeća krivulja razvidnog prijelaza, koji probada obzorje i iščezava.

I naposljetku; znati se zadovoljiti prijelazom – pretjecanjem sebe, svagda, i prelaziti, uzdignuto protežno mrtvo tijelo, u prsima zemlje besmrtno.

*Dojke su prsi koje su se uspele prema otajstvu; moralizirane prsi. Mrtav čovjek je čovjek uzdignut u stanje apsolutnog otajstva.*⁸

Smrt bi imala biti uzašašće prsiju: ne povratak u svoje prsi, nego najviši uspon, prsi, uzdignute prema kraju [bout: kraj, ali i bradavica, op. prev.]. Kraj: posljedica tjeranja, zibanja, rasta. Pupak [bouton; pupak, ali i bradavica, op. prev.] je najprije izdanak, zatvoren cvijet, prvi posljedak rasti i zibanja soka po granama. Život tjera smrt, raste k smrti: iz toga se sastoji njegov posao – i hrabrost. K toj beskrajnoj veličini uzdiže, gradi hram, katedralu, tumulus, stisnut pod izraslinu eksistencije [excroissance d'une existence]. Žene nose smrt urezanu na vršcima [bout] prsiju. Smrt je izdanak [bourgeon: pupoljak]: vječnost, koja sabire vrijeme, njegovu zonu, tijesno stisnut pojas. Gomilica živahnih grudica. Smrt u njedrima života – ili pak obrnuto – velikodušno jedna s drugom, milosrdno jedna do druge. Otkidanje mladica [pincement], olakšanje.

*... ljubav
se vraća u ležišta, kosa
žena ponovno raste,
unutra uvrnut,
pupoljak na njezinim prsima*

7 Jean-Jacques Rousseau, *La Nouvelle Héloïse*, 2. dio, XXI, u: isti, *Oeuvres complètes*, sv. 2, Paris: Gallimard 1961., str. 266.

8 Novalis, *Fragments*, francuski prijevod Maurice Maeterlinck, Paris: José Corti 1992., str. 148.

*izlazi na vidjelo, crtama
života, srca budi ti se
u ruci, koja se uspela uz bedra.⁹...
Život sve miješa, u noćnom klubu
uz bocu jeftinog alkohola možeš
prsi lijepe milovati
srcem, punim smrti...¹⁰*

A samo rođenje? Može li rođenje biti ono samo? Može li samo biti, biti samo nešto kao "ono samo"? (Ništa više nego blizanačka smrt.)

Kako može biti "nešto" što pretječe i priprema prisuće nečega? Nešto što posljedično ne može imati nikakvo prisuće sebe? Ili je možda rođenje nerođena stvar, jedina koja se ne rađa, nego je naprosto tu [là], ništa više nego, bez ostatka i bez bivanja? Bilo bi samo bivstvovanje, takav kakav jest, na neki način prirodan [inné] i nekoversno i posljedično nikada rođen, niti rođenu namijenjen. No to bivstvovanje nipošto ne može biti istovjetno rođenju. Rođenje bi moralo figurirati kao opreka bivstvovanju, pa ipak ne kao ne-bivstvovanje [non-être] ili kao bivanje [devenir]. Bivanje je prelaženje [passage] i neprestano preinačenje [altération continue]. Rođenje je pak došašće [venue] koje još nije postalo [devenue]. Rođenje je prije pretjecanja i utire mu put. Rođenje započinje [commence], ne bivajući počelo započinjanja [principe du commencement]. Rođenje nije ni izvor ni začće [engendrement]. Rođenje nije punktualno, nahodi se između točke izvora i krivulje pune prisuća, koja se dogodila sve do druge točke, točke ponoće. Rođenje je (od)nošenje [enlèvement], uzdizanje [élévation] te krivulje, uspon [montée], no i taj uspon sam zakrivljuje prostor za svoje uspinjanje, svoje uzdizanje. U tom savijanju [inflexion], rođenje ispražnjuje, razmiče, savija [fléchit] i dubi [creuse] isto toliko koliko iskrivljuje [cambre] i uzdiže. Otvara i predaje bitnom [l'essentiel] – jer

*Ma koliko pritislula nužda
i odgoj strog; najviše su,
naime, kadri rođenje*

9 Paul Celan, *La Rose de personne*, francuski prijevod Martine Broda, Paris: Le Nouveau Commerce 1979., str. 143.

10 Joseph Kessel, *Dames de Californie*, Paris: Gallimard 1996., str. 16.

i zrak svjetlosti što

susretne novorođenče...

i tako sretno rođen

iz svetih prsiju [sein sacré; donekle neprecizan francuski prijevod, u njemačkom originalu: aus heiligem Schoße, iz svete utrobe, op. prev.]¹¹

(Već me pri izgovoru samoglasnika "bitno" kao pri riječi "prsi" preplavljuje i potresa teško ovladiva nestrpljivost. Kao da je posrijedi ista stvar: isto draženje nedokučivog, ali i znanje da nedokučivo potrebujemo kako bismo dospjeli do njega, vrijeme malaksavanja, vrijeme probadanja. Rođenje, bit: ono što čini da žena u meni izmiče, da me okrzne, i da je želim izvan sebe, pred sobom, s toliko nestrpljivosti na vrhovima prstiju.)

Po pločnicima

Dočaravaju sunce i lipanj

Stada prsiju...¹²

I njemačka riječ *Burst* i engleska *breast* imaju prizvuk uzdizanja, procvata, pupoljka. Svagda je posrijedi uspon, širenje, nešto što opravdano možemo nazvati izricanje: proglas smisla. Prsa su smisao u usponu, u uzdizanju, u obećanju, u darivanju [en offrande: u prinošenju] – uzvišenost.

3.

Zakrivljen, podignut [soulevé] prostor, odvojen od pravca i ravnine, prostor koji ne pripada više samo poretku sjecišta i visine, i još se ne uvrštava u poredak zaključenih, određenih obrisa, prostor kretanja, ali ipak ne premještanja, klizanje vlastitog izvođenja, infinitezimalno oticanje [fluxion] vlastite razlike, prostor izranjanja samog prostora, to je prostornost što je nazivamo vrijeme. Točka koja ne ostaje probodena, sužena [rétréci] na svoju prirodu točke bez dimenzije, nije ni ponavljana u beskonačnost indiferentne punktualnosti, nego se samoj toj prirodi otvara – svojoj vlastitoj negativnosti, kaže Hegel – i tu prirodu otvara kao razliku prigode: ne biti jednostavno na istom,

11 Friedrich Hölderlin, "Le Rhin", francuski prijevod Gustave Roud, u: isti, *Oeuvres*, Paris: Gallimard 1967., str. 850-851.

12 Georges Ségéris, "Haiku" (1929), francuski prijevod Xavier Bordes i Robert Longueville, *Poésie*, br. 40, 1987.

i posljedično ne biti više tu, i još ne biti tu. Drugdje, biti na drugom mjestu.

*Kako je bila mlada! Mlađa nego što se činila kad je bila odjevena. Da, slikari i kipari su ga prevarili: ništa mu nije dalo nasluti da su prsi na početku svojeg rasta duguljaste i sitne, s predugim ružičastim vršcima, koji podsjećaju na neke prerijske biljke što iz zemlje najprije pomole tanko bijelo-ljubičasto stabalce.*¹³

Prostor i vrijeme su dva imena rođenja, dvostruko ime koje je potrebno za došašće, savijanje, uzdizanje [levée] prigode, ni točka ni prisuće [présent] (ni prostor ni vrijeme), nego predstavljanje (izginuće).

Prostor nije više samo razastrt [étalé] i prorešetan [criblé] reperima, vrijeme nije više uzastopno i nepovratno, nego su jedno s drugim otvoreni, a ne samo otvoreni, nego otvarajući; otvarajuće mjesto, događanje [l'avoir-lieu: imanje mjesta, op. prev.] mjesta.

*To reče i otpadne potom od prsiju izvezen i šaren pojas u kojem su ušivene sve njezine magije. U tom je pojasu žudnja i ljubav, nagovor tu je i prelašćenje što pamet i mudrim opčinjava ljudima. Afrodita ga pruži Heri, započne riječ i prozbori ovo: "Evo ti šareni pojas taj, u svoja stavi ga njedra, sve je u nj ušiveno; mislim da se nećeš vratiti, a da ti ne pođe za rukom ono što u srcu želiš".*¹⁴

Prostor-vrijeme rođenja prsiju; događanje [avoir-lieu] kao takvo zamjetljivo [perceptible] u čistom stanju, obuhvaćeno [saisi] u svojem podizanju [soulèvement], a time i ono što ostaje od rosno mlade djevojke, za cijeli život žene, rođenju njedara, izrezu bluže.

Ono što ženi ostaje za cijeli život: život.

Ono što životu ostaje za život: rođenje samo, slatko i pogibeljno rođenje. Prsi što se podižu i hvataju zraka, koje privlače zrak i ruke i usta, oči, pokret i misao.

13 Valéry Larbaud, "Beauté, mon beau souci...", *Amants, heureux amants*, u: *Oeuvres*, Paris: Gallimard 1957., str. 570.

14 Homère, *L'Iliade*, XIV, francuski prijevod Mario Meunier, Paris: Albin Michel 1971., str. 278.

Tebi družé beskrajnih vidika,
gle, gdje tvoji dasi prostor množe...
...Na raskršće čula u neizmjernej noći
snagom čarobnom poteci,
smisao čudnih susreta im slavi.

R. M. Rilke, *Soneti posvećeni Orfeju*